

politička misao

Zagreb 1987.
Vol. XXIV
No. 4

str. 1—159

Časopis
za političke
znanosti

YU ISSN 0032-3241
UDK 32 (497.14) (05)"54—03"(048)=20

Sadržaj

Država i politika

Uvodnik ... 3

Inge Perko-Šeparović:

Kriza države općeg blagostanja
str. 5

Ivan Prpić:

Emancipacija
str. 13

Ante Pažanin:

Običajnost države kod Hegela
str. 24

Zvonko Posavec:

Da li je došlo do kraja države?
str. 38

Marija Korošić:

Funkcije države u tržišnoj privredi
str. 47

Miroslav Prokopijević:

Sloboda i pravda
str. 67

Nenad Zakošek:

**Jugoslavenski politički sistem
između odumiranja države i
neokorporativizma**
str. 88

Arsen Bačić:

**John Locke i njegov doprinos
učenju o podjeli vlasti**
str. 98

Davor Rodin:

Primjer jedne neoliberalne teorije države

str. 107

Aktualnosti

Božidar Javorović:

**Obrambeno-zaštitna
samoorganizacija radnih ljudi i
građana u mjesnoj zajednici**

str. 120

Vladimir Vujčić:

**Osvrt na javnu raspravu o odgoju
i obrazovanju**

str. 130

Osvrti, prikazi, recenzije

Ciril Ribičić — Zdravko Tomac:

**Ustavne promjene — korak
naprijed ili dva koraka nazad —
Smiljko Sokol**

str. 144

**Zbornik mađarske alternative —
Ratko Nešković**

str. 147

H. Burger — B. Kalin:

**Marksizam i socijalističko
samoupravljanje 4 — Stjepan
Haladin**

str. 152

Holger van den Boom:

Digitale Ästhetik — Davor Rodin

str. 155

---

*Država i politika***Uvodnik**

Otvaram ovaj naš simpozij o politici i državi i sve vas srdačno pozdravljam.

Većina prisutnih vjerojatno se sjeća da smo s ovakvim simpozijima počeli 1979. godine kao s filozofskim razgovorima i da ih održavamo već osam godina, uvijek u lipnju i u ovoj dvorani, u »osamljenosti i slobodi«, to znači u odsutnosti svake pompe i reflektora masovnih medija, kao što i dolikuje pravim znanstvenim i filozofskim razgovorima. Drago nam je što su naši filozofski razgovori tijekom vremena sve više postajali politološkim i interdisciplinarnim znanstvenim razgovorima u kojima, što potvrđuju i sudionici ovogodišnjeg simpozija, svoja mišljenja iznose vrhunski stručnjaci i znanstvenici iz različitih znanstvenih područja, od ekonomije i prava preko sociologije i politologije do filozofije. Ta interdisciplinarnost bila je razlogom da naš organizacijski odbor u pozivu za ovaj simpozij ispred naslova nije više mogao staviti ni atribut filozofski ni politološki, jer je sam razgovor od početka zamišljen kao interdisciplinarni. Zahvaljujem svima koji su prihvatili naš poziv na tako koncipiran razgovor i želim da u akademskoj raspravi i razmjeni misli svatko pruži ono najbolje što može te da i time potvrdimo, pa i nadmašimo optimistička očekivanja organizatora.

Zapravo, već je prvi naš razgovor, kao što se može vidjeti i iz objavljenih priloga u Biblioteci Politička misao broj 16a, bio posvećen interdisciplinarnoj suradnji, u konkretnom slučaju interdisciplinarnom razmatranju znanosti, tehnike i društva u suvremenom svijetu. Ponosni smo što smo u tome uspjeli i time našem fakultetu pomogli u svojevrsnom filozofskom i politološkom profiliranju, prije svega što smo time pokazali da je znanstvena suradnja moguća i onda kada se ne slažemo sa svim tuđim mišljenjima, ali ih znamo cijeniti, poštivati, od njih učiti i s njima živjeti. Za nas je tada bio posebno zanimljiv i važan primjeren i zbiljski razgovor o filozofiji i politici. Naime, iako nam je u početku naših razgovora bilo stalo prvenstveno do primjerenog razumijevanja odnosa filozofije i politike, što je bilo uvjetovano već činjenicom da ih je organizirao tadašnji Filozofski odsjek našeg Fakulteta političkih nauka, mi ni tada pod filozofijom nismo mislili metafiziku uma ili neku općenitu ontologiju i njezino primjenjivanje u političke svrhe, nego smo njegovali praktičnu filozofiju kao znanost o svojevrsnom praktičnom znanju koje je konstitutivno za političku praksu građana kao građana u onom smislu u kojem ju je prije i bolje od svih utemeljio i razvio Aristotel kao filozofiju politike, odnosno kao znanost o državi. To je vrlo važno imati na umu jer, kao što znamo, filozofija i znanost općenito mogu se na različite načine dovesti u vezu s politikom i državom.

Budući da filozofiju i znanost nikada nismo shvaćali kao orude zvanične politike, ali ni kao negatorsku kritiku svega postojećeg, mi smo i u svim našim dosadašnjim razgovorima — neovisno o tome da li smo za središnju

temu razgovora imali »Znanost, tehniku i društvo«, kao prvi put, ili »Politiku i povijest«, kao prije godinu dana — zapravo već raspravljali o politici i državi, i to, možemo sa zadovoljstvom kazati, raspravljali smo znalački, stručno-kritički i znanstveno-argumentirano, kako i dolikuje znanstvenom kolokviju i dijalogu. Ove smo godine politiku i državu stavili u sam naslov našeg simpozija. Otuda razumljivo da o različitim aspektima te značajne problematike suvremenog svijeta i života očekujemo zanimljiva, produbljena i argumentirana izlaganja kao i kompetentnu raspravu.

Ante Pažanin